

письменний не може обійти ся.

Та відповідно до поділу суспільства на класи, також і газети різняться ся між собою, позаяк література є образом людських думок і діл. Кожда класа в суспільстві задивляється на життя зі становища своїх інтересів матеріальних і в їх світлі формує свої ідеали і стремління. І се відбивається в літературі, надає їй відрубні прикмети і вартість моральну.

Цілею преси клерикальної, приміром, є побожність, скриване дійсної правди в релігійній мраці, завертанє пролетаріату з дороги хліба, на дорогу молитви і посту. Преса буржуїв і капіталістів любить ся в ідеалах самолюбства і баламутить робітників патріотизмом та вмавляє в них, що нема клас, що всім треба стремити до „суспільної гармонії.” Вона кличе до робітника: „Друже, що ти се верзиш про якусь класову боротьбу? Чи не бачиш, що ми всі рівні діти одного Бога і одної вітчизни, що ми всі брати? Тож свій до свого — обнімімо ся!”

Се ті лицеміри, що в одній руці тримають хрест, в другій кровавий меч і сьпівають „Слава во вишних Богу...” і цьку-